

SumatraPDF – yksinkertaisempi PDF-lukijaohjelma

Peruskayttajalle.net

Ohjeen versio 15.11.2017

Tämä teos on lisensoitu **Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen** -lisenssillä. Tarkastele lisenssiä osoitteessa <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fi>

Voit jakaa tätä teosta, kunhan mainitset selkeästi sen alkuperäksi ja tekijäksi Peruskayttajalle.net -sivuston.

- Peruskayttajalle.netin [Creative Commons-esittely](https://peruskayttajalle.net/tietoja.php#cc) (<https://peruskayttajalle.net/tietoja.php#cc>)
- Lisätietoa [Creative Commonsista suomeksi](https://creativecommons.fi/) (<https://creativecommons.fi/>)

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	3
2	SumatraPDF:n asentaminen	4
3	Toiminnot	7
3.1	Tiedosto -valikko	8
3.2	Näytä -valikko	9
3.3	Siirry -valikko.....	11
3.4	Asetukset -valikko.....	11
4	Pikanäppäimet.....	14
4.1	Liikkumisen pikanäppäimet.....	14
4.2	Toimintojen pikanäppäimet.....	15
4.3	Tiedoston katselemisen pikanäppäimet.....	15
4.4	Välilehdet.....	16
5	Näppäimistön merkit.....	16

1 Johdanto

[SumatraPDF](https://www.sumatrapdfreader.org/) (<https://www.sumatrapdfreader.org/>) on kevyempi ja yksinkertaisempi vaihtoehto [Adobe Readerille](https://get.adobe.com/fi/reader/) (<https://get.adobe.com/fi/reader/>) PDF-tiedostojen lukemiseen.

Adobe Readerissa on mielestäni kaksi suurta ongelmaa. Ensimmäinen ongelma on, että vuosien varrella Adobe Readeriin on tullut paljon uusia toimintoja, joita peruskäyttäjä ei tarvitse koskaan. Siksi Adobe Readerista on tullut paljon kiintolevytilaa ja myös tietokoneen muistia vievä ohjelma.

Toinen ongelma ovat tietoturvaongelmat. Koska Adobe Reader on suosituin PDF-lukijaohjelma Windowsilla, ovat haittaohjelmien tekijät ottaneet sen kohteekseen. Ikävä kyllä Adobe Readerista löytyy aina vain uusia [haavoittuvuuksia](https://peruskayttajalle.net/linkit.php#b) (<https://peruskayttajalle.net/linkit.php#b>), joiden korjaaminen kestää välillä liian kauan.

SumatraPDF sen sijaan on tietokoneelta vähän tehoja vaativa ja vain perustoiminnot sisältävä suomenkielinen PDF-lukijaohjelma. SumatraPDF:llä pystyy lukemaan myös muita tiedostotyyppisiä:

- ePub: e-kirja eli sähköinen kirja
- Mobi: e-kirja eli sähköinen kirja
- CHM: Microsoftin Windowsissa käyttämä ohjetiedostomuoto
- XPS: Microsoftin vastine PDF-tiedostomuodolle
- DjVu: skannatuille eli kuvanlukijalla käsitellyille tiedostoille kehitetty tiedostomuoto
- CBZ ja CBR: sarjakuville kehitetty, pakattu tiedostomuoto

SumatraPDF:stä löytyy myös siirrettävä versio (englanniksi ”portable software”), jota ei tarvitse asentaa. Siksi siirrettävää versiota voi kuljettaa vaikkapa muistitikulla ja käyttää samaa ohjelmaa eri tietokoneilla.

SumatraPDF:n suurin puute on, ettei sillä pysty täyttämään PDF-lomakkeita. Jos täytät PDF-lomakkeita usein, ei SumatraPDF ole sopiva ohjelma käyttöösi.

Tässä ohjeessa neuvotaan SumatraPDF:n asennus Windows 7:llä ja käydään läpi ohjelman tärkeimmät toiminnot.

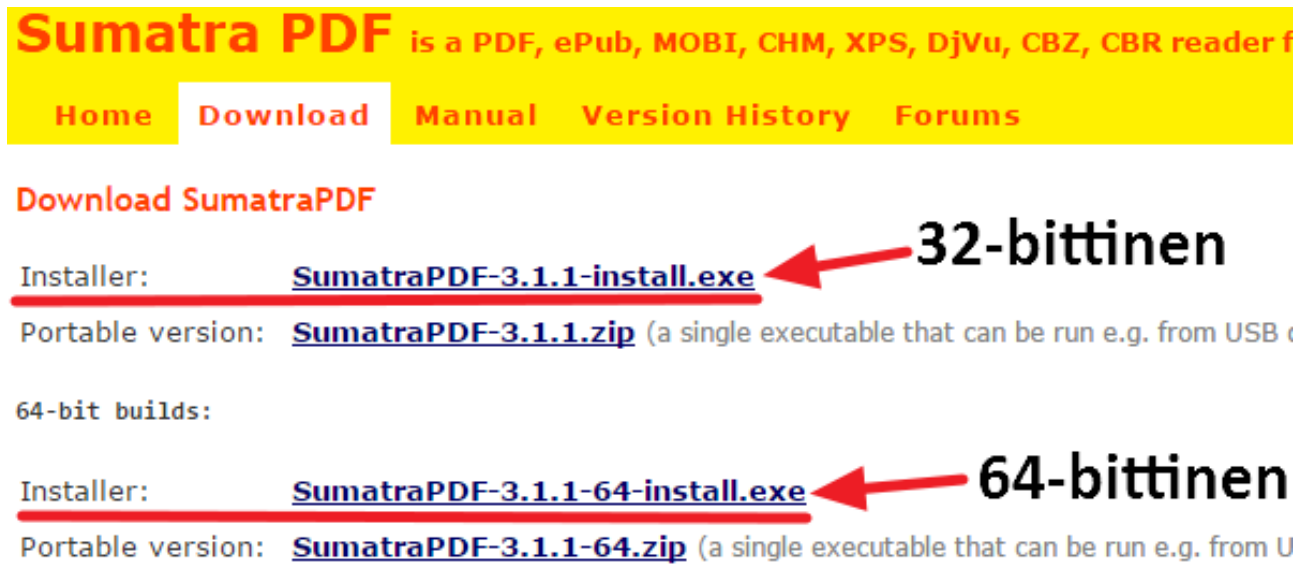

2 SumatraPDF:n asentaminen

---

1. Mene SumatraPDF:n lataussivulle osoitteeseen <https://www.sumatrapdfreader.org/download-free-pdf-viewer.html>. SumatraPDF:stä on olemassa 32- ja 64-bittiset versiot ja edelleen niistä siirrettävät eli portable-versiot.

Jos et ole varma, ladatako 32- vai 64-bittinen versio, lataa 32-bittinen versio. Esimerkissä ladataan SumatraPDF:n 64-bittinen asennettava versio (*64-bit builds, installer*) (kuva 1).

The screenshot shows the SumatraPDF website's download page. At the top, there is a yellow navigation bar with links for Home, Download, Manual, Version History, and Forums. Below this, the text 'Sumatra PDF is a PDF, ePub, MOBI, CHM, XPS, DjVu, CBZ, CBR reader for Windows' is visible. Under the 'Download SumatraPDF' section, there are two main options: 'Installer' and 'Portable version'. For the 32-bit version, the installer link is [SumatraPDF-3.1.1-install.exe](#) and the portable version is [SumatraPDF-3.1.1.zip](#). For the 64-bit version, the installer link is [SumatraPDF-3.1.1-64-install.exe](#) and the portable version is [SumatraPDF-3.1.1-64.zip](#). Red arrows point from the text '32-bittinen' and '64-bittinen' to their respective installer links.

Kuva 1

2. Seuraavaksi latauksen tulisi käynnistyä. Jos lataus ei käynnisty, napsauta ohjelman 32- tai 64-bittisen version latauslinkkiä (kuva 2).

Thank you for trying Sumatra PDF.

Download didn't start?

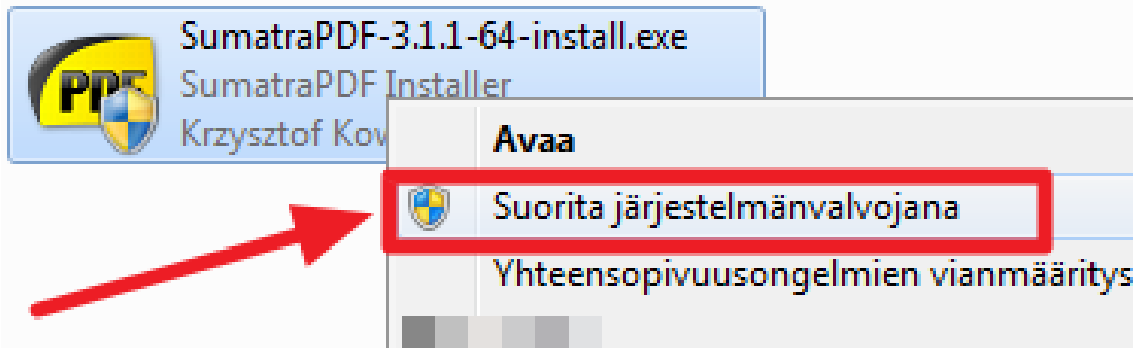
32-bit: installer or portable (zip) version.

64-bit: installer or portable (zip) version.

Kuva 2

3. Kun ohjelma on latautunut, napsauta asennustiedostoa hiiren oikealla ja valitse kohta **Suorita järjestelmänvalvojana** (kuva 3). Jos olet kirjautuneena Windowsiin käyttäjän oikeuksilla, anna järjestelmänvalvojan salasana. Jos olet kirjautuneena järjestelmänvalvojana, Käyttäjätilien valvonta voi kysyä, sallitaanko ohjelman *SumatraPDF Installer* toimia vai ei. Tällöin napsauta Käyttäjätilien valvonnan ikkunassa **Kyllä** -painiketta.

Kuva 3

4. Asennuksen käynnistyttyä napsauta asennusohjelman ikkunan vasemmassa alakulmassa olevaa **Asetukset** -painiketta (kuva 4).

Kuva 4

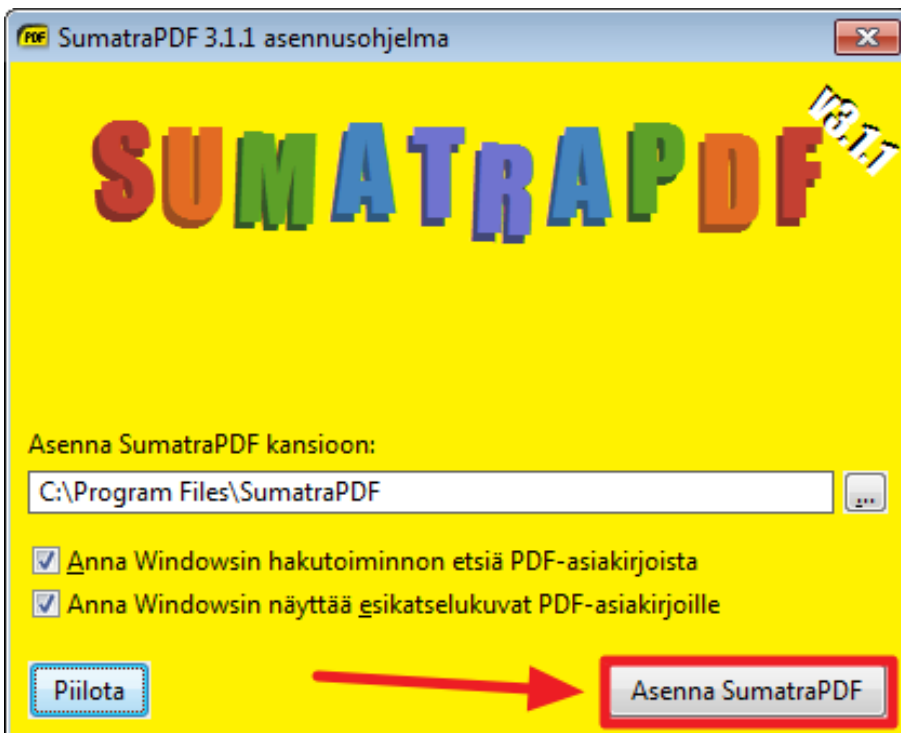
5. Asetuksissa näet, mihin SumatraPDF asennetaan. Yleensä asennusohjelman ehdottamaa sijaintia ei tarvitse muuttaa. Halutessasi voit valita kohdan **Anna Windowsin hakutoiminnon etsiä PDF-asiakirjoista**, jolloin voit hakea Windowsin sisäänrakennetulla hakutoiminnolla tiettyä tekstiä myös tietokoneellasi olevista PDF-tiedostoista.

Toinen valittava kohta on **Anna Windowsin näyttää esikatselukuvat PDF-asiakirjoille**. Esikatselukuvat ovat hyödyllisiä silloin, kun PDF-tiedostoja on paljon samassa kansiossa. Esimerkkikuva havainnollistaa, miltä esikatselukuvat näyttävät (kuva 5).

Kuva 5

6. Kun olet tehnyt tarvittavat valinnat, napsauta **Asenna SumatraPDF** -painiketta (kuva 6).

Kuva 6

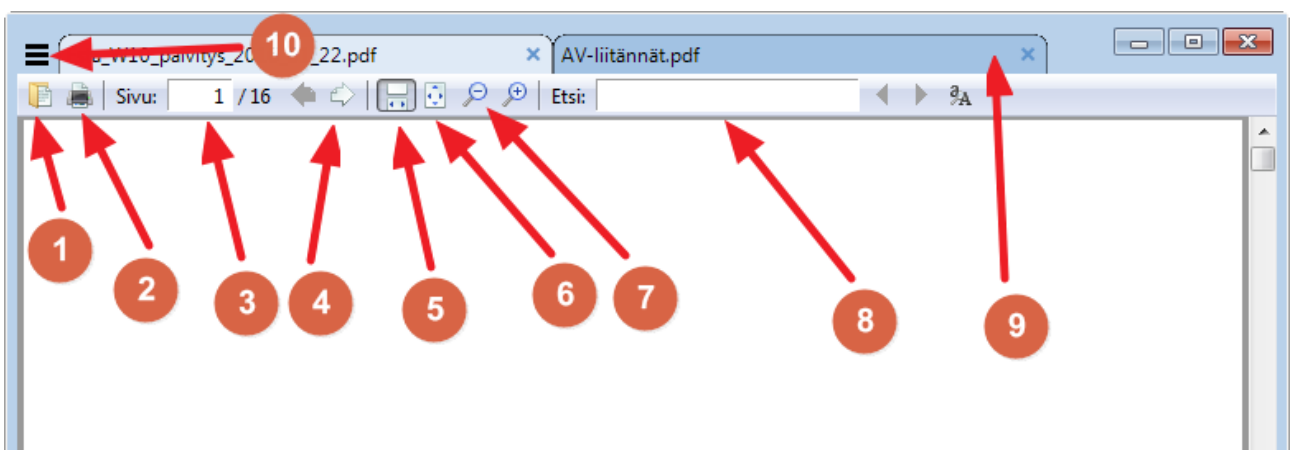
7. Yleensä SumatraPDF asentuu nopeasti. Asennuksen valmistuttua avautuu ikkuna, jossa lukee **Kiitos! SumatraPDF asennettiin** (kuva 7). Voit sulkea ikkunan.

Kuva 7

3 Toiminnot

SumatraPDF:n työkalupalkissa on varsin vähän toimintoja. Kuvassa 8 on käyty läpi toiminnot numerojärjestyksessä.

Kuva 8

1. Avaa tiedosto -painike

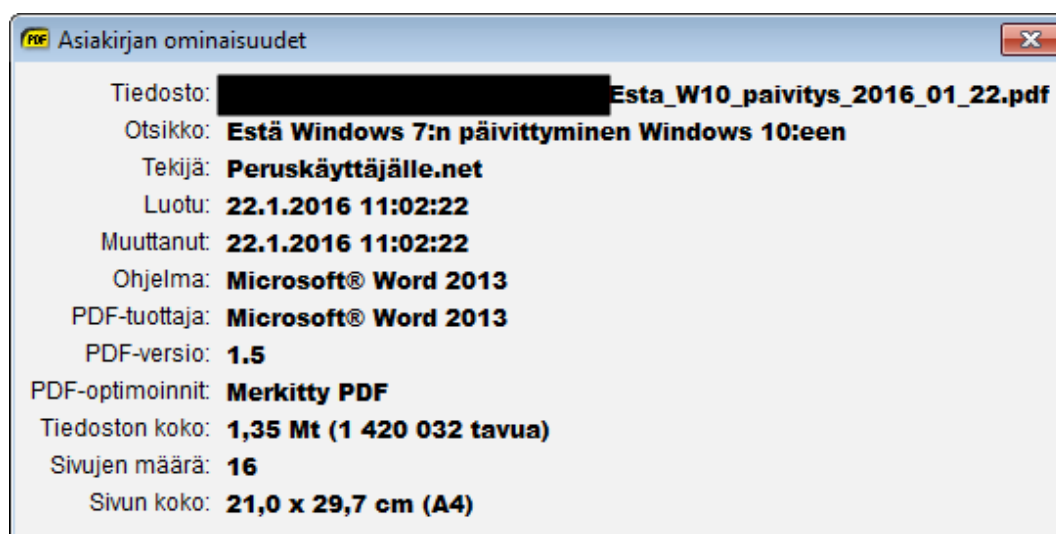

2. **Tulosta** -painike
3. **Sivunumerointi**: esimerkkikuvassa PDF-tiedostossa ollaan sivulla 1 ja koko tiedostossa on 16 sivua. Kirjoittamalla sivunumeron kenttään (esimerkkikuvassa ollaan sivulla 1) ja napsauttamalla **Enteriä** voit siirtyä haluamallesi sivulle
4. **Edellinen sivu** ja **Seuraava sivu** -painikkeet
5. **Sovita leveys ja näytä sivut peräkkäin** -painike (esimerkkikuvassa valittuna)
6. **Sovita yksittäinen sivu** -painike
7. **Loitonna ja lähennä** -painikkeet
8. **Etsi** -toiminto: ensimmäisenä hakukenttä, sen jälkeen **Etsi edellinen** ja **Etsi seuraava** -painikkeet ja viimeisenä **Sama kirjainkoko** -painike
9. **Välilehdet**: SumatraPDF:n asetuksissa on oletuksena päällä välilehtien käyttö. Välilehtien avulla voit avata samaan ikkunaan useampia PDF- tai muita tiedostoja. Esimerkkikuvassa on avoinna kaksi PDF-tiedostoa. Välilehdissä näkyvät tiedostojen nimet
10. **Valikko** -painike. Painiketta napsauttamalla tai napsauttamalla **Alt** -näppäintä saat esille SumatraPDF:n valikot

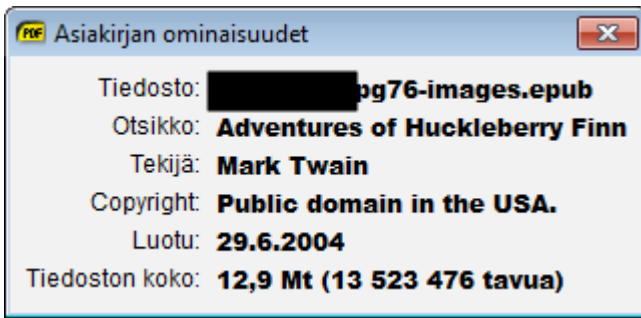
3.1 Tiedosto -valikko

Tiedosto -valikosta löytyvät perustoiminnot, kuten tiedoston avaaminen ja sulkeminen. Yksi hyödyllinen toiminto on **Ominaisuudet**. Napsauttamalla **Ominaisuudet** -toimintoa saat näkyviin tietoja, joita et näe esimerkiksi Windowsin Resurssienhallinnan kautta. Näitä ovat esimerkiksi tiedot tiedoston tekijästä, otsikosta ja millä ohjelmalla PDF-tiedosto on luotu. Esimerkissä kuvassa 9 on erään PDF-tiedoston tiedot.

Kuva 9

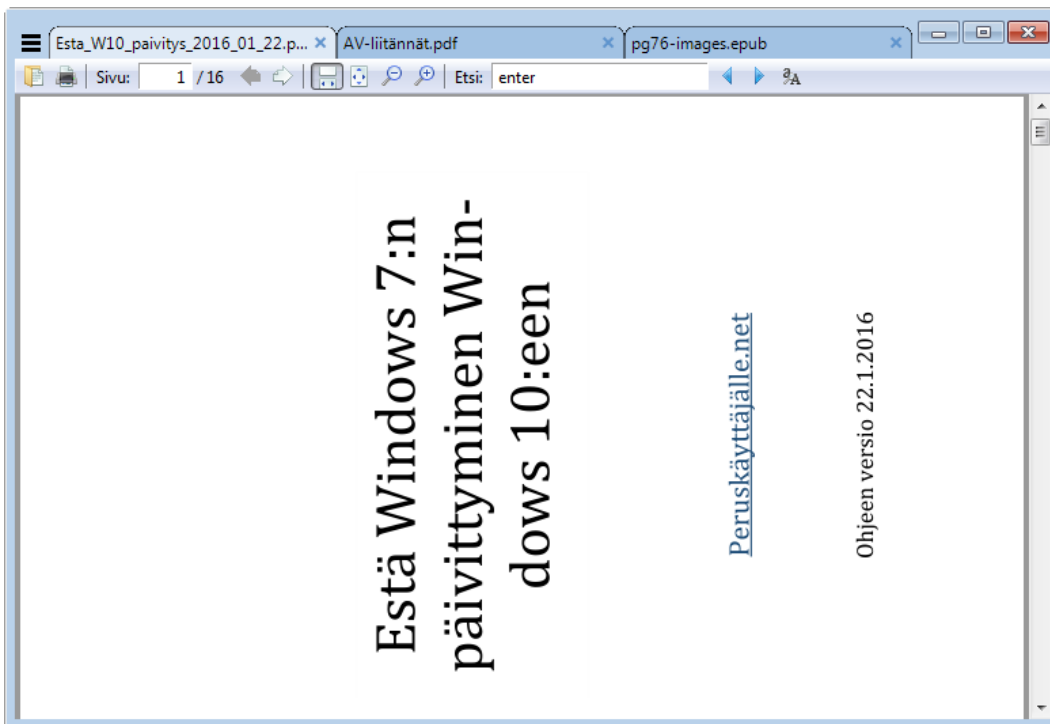
Esimerkissä kuvassa 10 on erään e-kirjan tiedot.

Kuva 10

3.2 Näytä -valikko

Näytä -valikossa voit muuttaa sitä, miten tiedosto näytetään. Tarjolla olevat vaihtoehdot vaihtelevat sen mukaan, katseletko esimerkiksi PDF-tiedostoa vai e-kirjaa. PDF-tiedostoja on mahdollista esimerkiksi kääntää oikealle tai vasemmalle (kuva 11).

Kuva 11

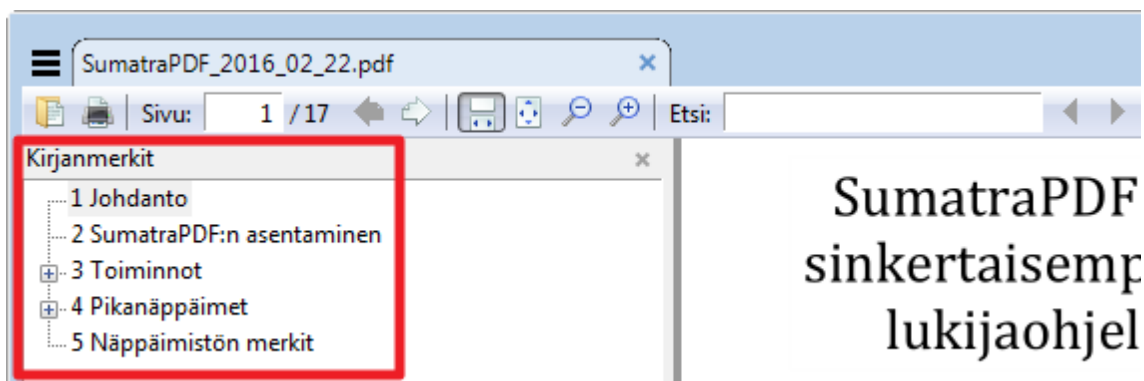
Esitys -toiminto avaa tiedoston koko näytön kokoiseksi, jolloin tietokoneen näytöllä näkyy ainoastaan avoinna olevan tiedoston yksittäinen kokonainen sivu mustalla taustalla. **Koko näyttö** -toiminto taas avaa tiedoston tietokoneen näytölle sen mukaan, mikä näyttöasetus

on valittu. Esimerkiksi jos käytössä on Kirjanäkymä -asetus, näkyvät kerrallaan tiedoston kaksi sivua rinnakkain näytöllä. Molemmista toiminnoista voi poistua napsauttamalla näppäimistön **Esc** -näppäintä (kuva 21, sivu 16).

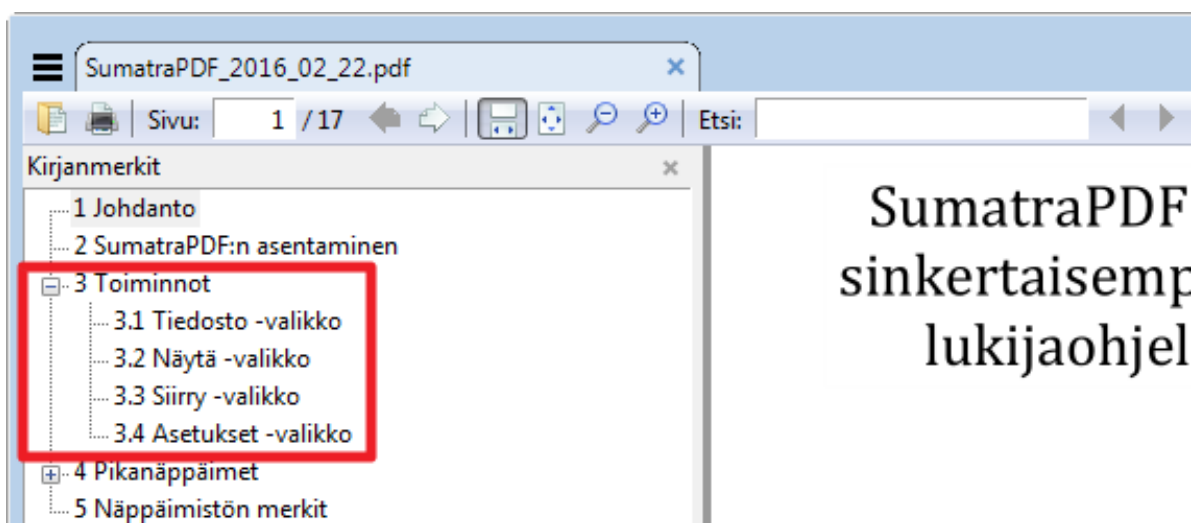
Kirjanmerkit -toiminnon avulla voit siirtyä tiettyihin määriteltyihin kohtiin tiedostossa. Kuitenkaan kaikissa tiedostoissa ei ole kirjanmerkkejä. Useimmiten kirjanmerkit on luotu tiedoston otsikoiden mukaan. Kirjanmerkit näkyvät ikkunan vasemmassa reunassa, jos tiedostossa on kirjanmerkkejä ja kirjanmerkkien näyttämistä ei ole estetty asetuksista.

Jos jonkin kirjanmerkin pääkohdan alla on alakohtia, näkyy pääkohdan edessä plusmerkki. Alakohdat voi avata napsauttamalla plusmerkkiä. Kun pääkohta on avattu ja alakohdat ovat avoinna, näkyy pääkohdan edessä miinusmerkki. Esimerkissä kuvassa 12 yhden pääkohdan alla on alakohtia.

Kuva 12

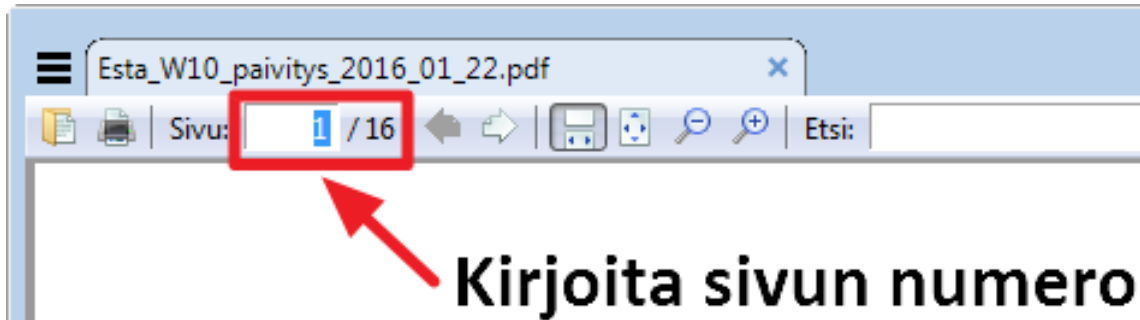
Kuvassa 13 yksi alakohdista on avattu, jolloin sen edessä on miinusmerkki.

Kuva 13

3.3 Siirry -valikko

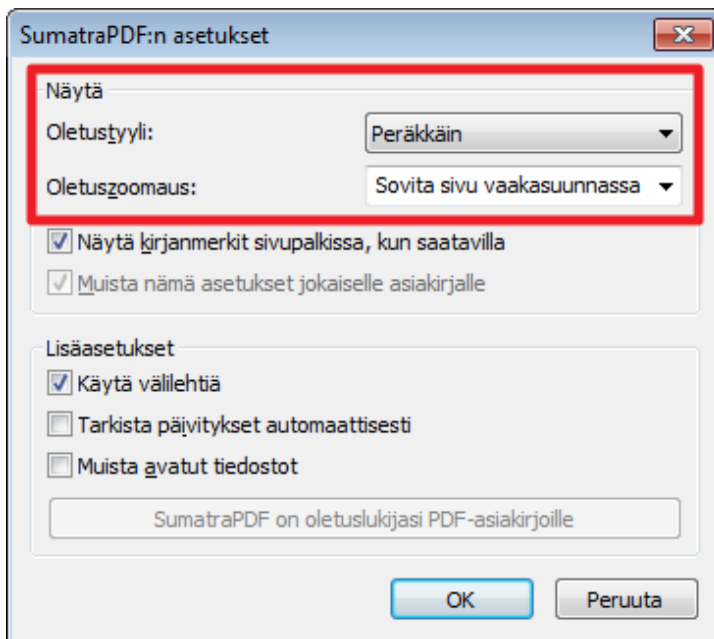
Siirry -valikossa voit valita vaikkapa siirtyväsi tiedoston viimeiselle sivulle. **Sivulle** -toiminnolla voit siirtyä tietylle sivulle. Toiminto on sama kuin kuvassa 8 olevan SumatraPDF:n ikkunan **Sivunumerointi** -toiminto. **Sivulle** -toiminnon valitsemalla voit kirjoittaa kenttään sivun numeron, jolle haluat siirtyä. Esimerkissä ollaan sivulla 1 (kuva 14).

Kuva 14

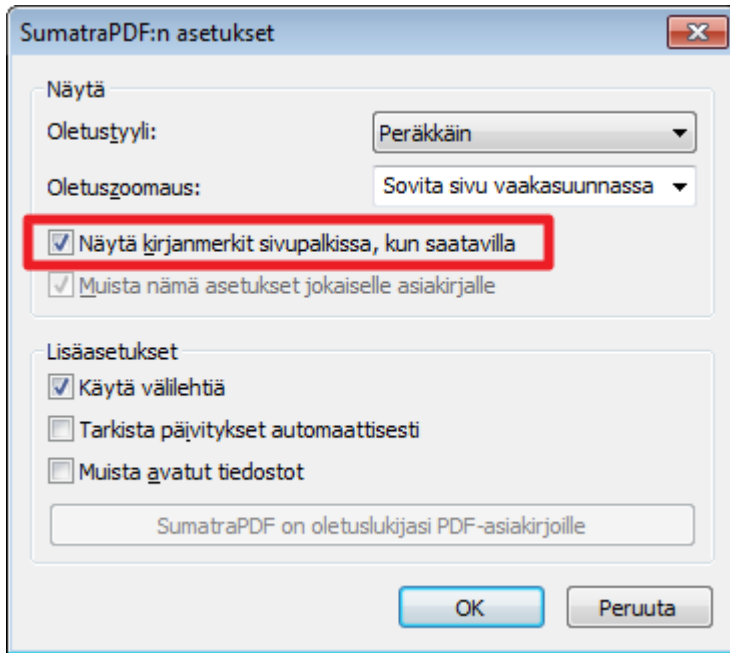
3.4 Asetukset -valikko

Asetukset -valikossa voit muuttaa SumatraPDF:n asetuksia ja ohjelman käyttämää kieltä. SumatraPDF:n varsinaiset asetukset ovat hyvin vähäiset. **Näytä** -kohdassa voit valita, miten SumatraPDF näyttää oletuksena jokaisen tiedoston. Esimerkissä on valittuna sivujen näyttäminen peräkkäin ja sivun levyisenä (kuva 15).

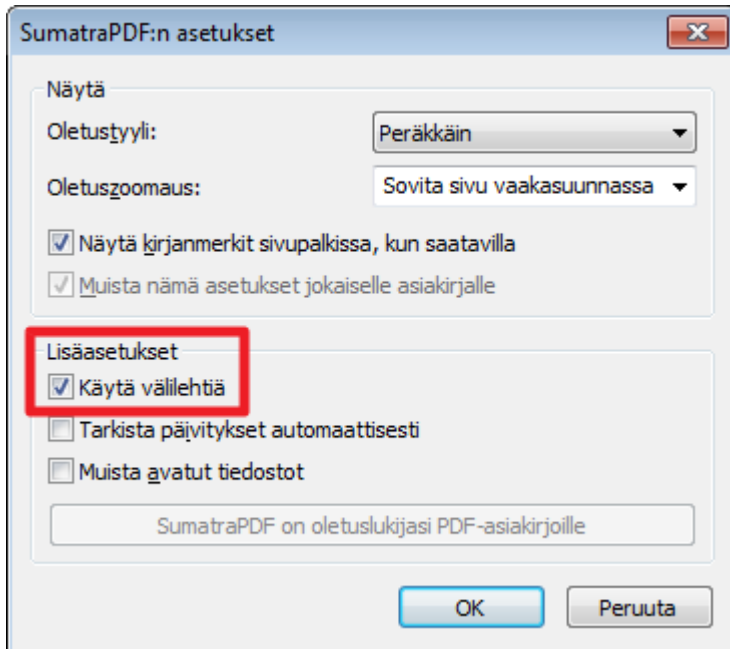
Kuva 15

Asetuksista voi myös valita, haluaako kirjanmerkkien olevan näkyvissä automaattisesti (kuva 16).

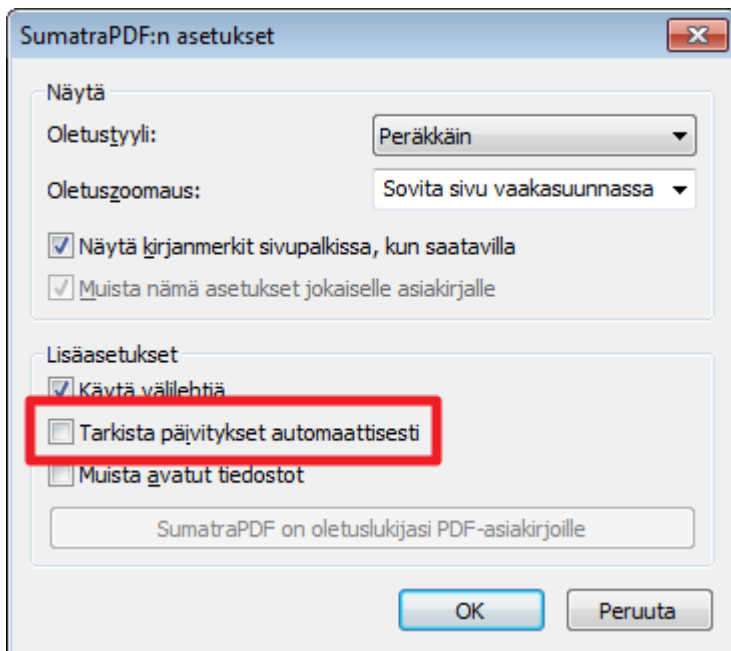
Kuva 16

Voit myös valita, käyttääkö SumatraPDF välilehtiä vai avataanko jokainen tiedosto omaan ikkunaan (kuva 17).

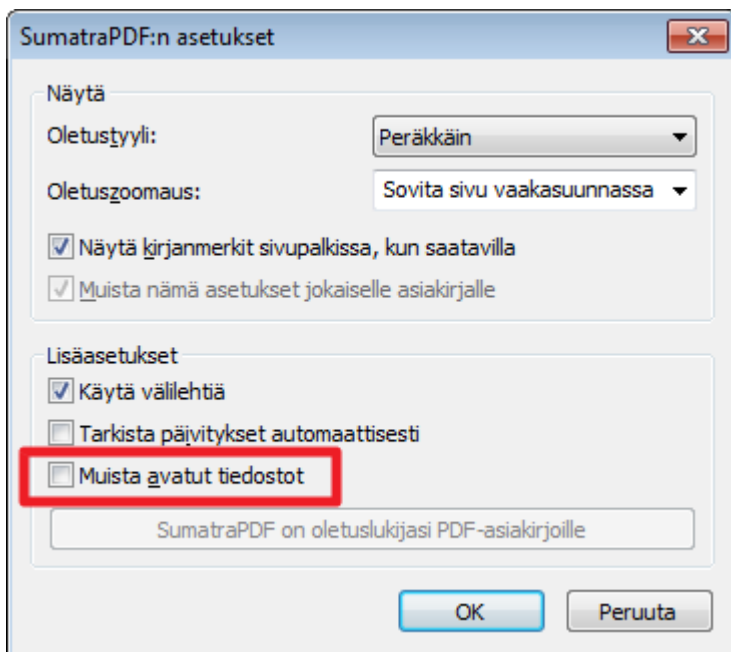
Kuva 17

SumatraPDF:n voi myös asettaa päivittymään automaattisesti (kuva 18).

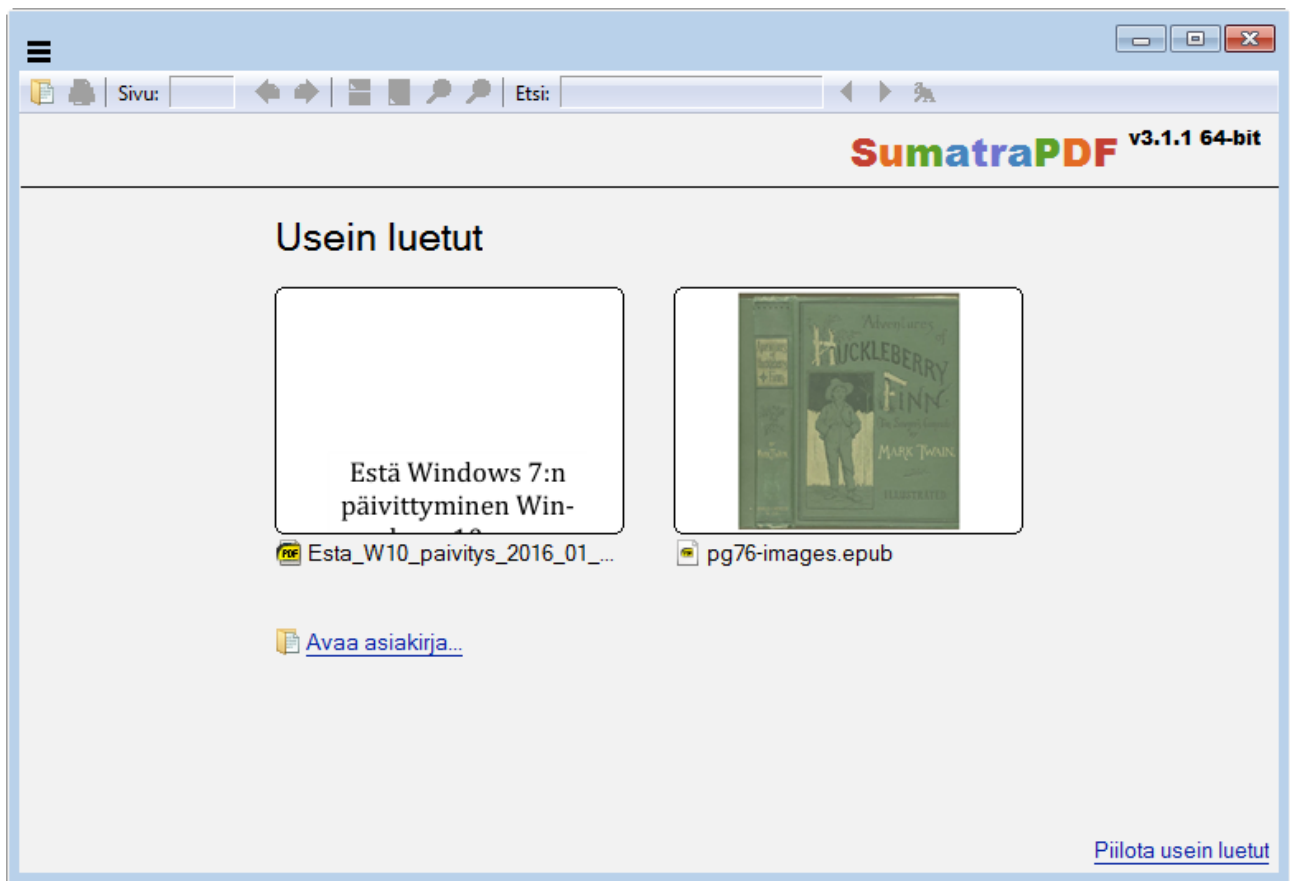

Kuva 18

On myös mahdollista pitää listaa SumatraPDF:llä viimeksi avatuista tiedostoista (kuva 19). Silloin avatut tiedostot näkyvät kuvina SumatraPDF:n ikkunassa, kun mitään tiedostoa ei ole avoinna (kuva 20).

Kuva 19

Kuva 20

4 Pikanäppäimet

Pikanäppäimillä voi suorittaa erilaisia toimintoja helposti. Pikanäppäimiä käyttämällä eri toimintoja ei tarvitse käyttää valikoiden kautta.

4.1 Liikkumisen pikanäppäimet

J/K -näppäin: Vieritä sivua ylös- tai alaspäin

Page Up/Page Down -näppäin: Vieritä sivua ylös- tai alaspäin

Välilyönti: Vieritä sivua alaspäin

<Vaihto> + Välilyönti: Vieritä sivua ylöspäin

N/P -näppäin: Siirry seuraavalle tai edelliselle sivulle

<Ctrl> + Nuoli alas -näppäin/**<Ctrl> + Nuoli ylös** -näppäin: Vieritä sivua ylös- tai alaspäin

<Ctrl> + G -näppäin: **Sivulle** -toiminto (kirjoita sivun numero, jolle haluat mennä ja napsauta **Enteriä**)

Home/End -näppäin: Ensimmäiselle tai viimeiselle sivulle

B -näppäin: Kirjanäkymässä siirry seuraaviin sivuihin (Kirjanäkymässä näkyy samaan aikaan kaksi sivua rinnakkain)

<Ctrl> + <Vaihto> + Nuoli oikealle -näppäin: Avaa seuraava samassa kansiossa oleva tiedosto

<Ctrl> + <Vaihto> + Nuoli vasemmalle -näppäin: Avaa edellinen samassa kansiossa oleva tiedosto

4.2 Toimintojen pikanäppäimet

<Ctrl> + O -näppäin: Avaa tiedosto

<Ctrl> + W -näppäin: Sulje avattu tiedosto

<Ctrl> + F4 -näppäin: Sulje avattu tiedosto

<Ctrl> + S -näppäin: Tallenna tiedosto nimellä

<Ctrl> + P -näppäin: Tulosta

R -näppäin: Päivitä tiedosto

<Ctrl> + F -näppäin: Etsi tekstiä tiedostosta (siirtää hiiren osoittimen **Etsi** -toiminnon hakukenttään)

F3 -näppäin/**<Vaihto> + F3** näppäin: Etsi edellinen tai Etsi seuraava (**Etsi** -toiminnon hakusana)

<Ctrl> + Q -näppäin: Sulje SumatraPDF

<Ctrl> + hiiren vasen painike: Valitse tekstiä tai kuva

4.3 Tiedoston katselemisen pikanäppäimet

Plus/Miinus -näppäin: Lähennä tai loitonna

<Ctrl> + hiiren rulla: Lähennä tai loitonna

Z -näppäin: Vaihda näkymää Yksittäisestä sivusta Rinnakkaiseen ja Kirjanäkymään

C -näppäin: Vaihda Näytä sivut peräkkäin -näkymästä näyttämään sivut yhteen pötköön

<Ctrl> + <Vaihto> + Miinus -näppäin: Käännä vasemmalle (kiertää sivuja vasemmalle)

<Ctrl> + <Vaihto> + Plus -näppäin: Käännä oikealle (kiertää sivuja oikealle)

F12: Näytä tai piilota kirjanmerkit (jos tiedostossa on kirjanmerkit)

F6: Vaihda kohdistusta kirjanmerkkien ja tiedostonäkymän välillä (tätä on hankala selittää, kokeilemalla itse näet vaikutuksen paremmin)

<Ctrl> + L -näppäin: Vaihda **Esitys** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

F11: Vaihda **Esitys** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

<Ctrl> + <Vaihto> + L -näppäin: Vaihda **Koko näyttö** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

<Vaihto> + F11 -näppäin: Vaihda **Koko näyttö** -toimintoon (lisätietoja sivulla 9)

Esc -näppäin: Poistu **Esitys**- tai **Koko näyttö** -toiminnosta (lisätietoja sivulla 9)

Piste -näppäin: **Esitys** -toiminnossa vaihda koko ruudun väri mustaksi

W -näppäin: **Esitys** -toiminnossa vaihda koko ruudun väri valkoiseksi

I -näppäin: Näytä sivunumero **Esitys**- tai **Koko näyttö** -toiminnossa

M -näppäin: Näytä hiiren osoittimen sijainti koordinaatteina (yksikkönä pt eli piste)

F8 -näppäin: Näytä tai piilota työkalupalkki

4.4 Välilehdet

<Ctrl> + Sarkain -näppäin: Siirry seuraavaan välilehteen

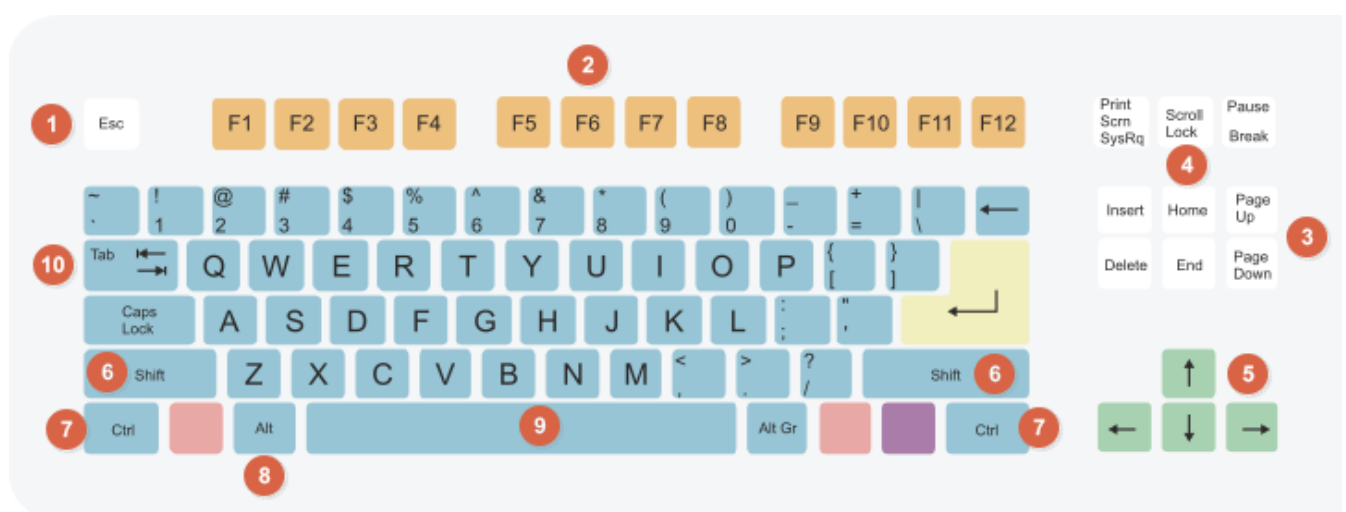
<Ctrl> + <Vaihto> + Sarkain -näppäin: Siirry edelliseen välilehteen

<Alt> + numero: Siirry tiettyyn välilehteen (välilehdet 1–8, esimerkiksi 4 → siirry neljännestä välilehteen)

<Alt> + 9 -näppäin: Siirry viimeiseen välilehteen

5 Näppäimistön merkit

Pikanäppäimiin liittyen esittelyssä tietyt näppäimistön näppäimet (kuva 21). Kuva on peräisin [Wikimedia Commonsista](https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page) (https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page): <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Qwerty.svg>

Kuva 21

1. **Esc** -näppäin
2. **Funktionäppäimet** eli **F1–F12**
3. **Page Up/Page Down** -näppäimet
4. **Home/End** -näppäimet
5. **Nuolinäppäimet**
6. **Shift-** eli **Vaihto** -näppäimet (2 kappaletta)
7. **Ctrl (Control)** -näppäimet (2 kappaletta)
8. **Alt** -näppäin
9. **Space-** eli **Välilyönti** -näppäin
10. **Tab-** eli **Sarkain** -näppäin

